

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Birkhøj 2023

Indholdsfortegnelse

Hvem er vi?	3
Evaluering af forrige periodes pædagogiske læreplan	4
Pædagogisk læreplan	6
Fælles pædagogisk grundlag	7
Barnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber	8
Pædagogisk læringsmiljø samt	10
fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø.....	10
Samarbejde med forældre	12
Børn i udsatte positioner	13
Sammenhænge	14
Inddragelse af lokalsamfundet.....	15
De seks læreplanstemaer	17
Alsidig personlig udvikling.....	17
Social udvikling	18
Kommunikation og sprog	19
Krop, sanser og bevægelse	20
Natur, udeliv og science	21
Kultur, æstetik og fællesskab	22
Evalueringskultur	23

Hvem er vi?

Børnehuset Birkhøj er en integreret dagsinstitution med plads til 78 børn.

I vuggestuen er der 27 børn ml. 0-3 år fordelt på 3 stuer: Mariehøns, Larver og Myrer. Der er ansat 3 personaler på hver stue, 2 pædagoger og 1 medhjælper.

I børnehaven er der 51 børn ml. 3-6 år fordelt på 3 stuer: Sommerfugle, Græshopper og Brumbasser. Der er ligeledes tilknyttet 2 pædagoger og 1 medhjælper på hver stue.

Børnehuset Birkhøj ligger i Farum Midtpunkt, hvor vi har en stor kuperet legeplads omgivet af natur. Vi bruger vores legeplads hverdag.

På naboens grund, der huser klubben "Regnbuen", er der anlagt fold og stald. Her luftes en flok ponyer dagligt og fra børnehavens legeplads er der frit udsyn til dyrene. Birkhøj benytter sig af muligheden for at komme tæt på dyrene, vi kigger og taler dagligt om hestene.

Vi er en institution, der er multikulturel og etnisk bredt repræsenteret. Forskellighed betragtes som en force og en menneskeret, og det er et vindue ud til verden.

Personalet søger uddybende viden om andre traditioner og anden levevis og giver dermed børn og forældre mulighed for at berette og lære os om den kultur som de eller deres familier er vokset op i. Personalet kaster sig gerne ud i at forsøge at lære gloser på andre sprog end dansk og engelsk, nogle med større succes end andre og til stor morskab for børnene. Både børn og voksne oplever, hvor udfordrende det kan være at lære at tale og forstå et andet sprog end sit modersmål. Ligeledes kommunikerer personalet med børn og forældre på engelsk ved lejligheder og/eller i situationer hvor dette skønnes tryghedsskabende, eller på anden vis vurderes at være det mest hensigtsmæssige.

Personalet prøver til hver en tid at sikre sig, at al vigtig kommunikation vedrørende børns trivsel formidles tydeligt og uden misforståelser. Til trivels samtaler og samarbejds møder indkalder vi altid tolke når det skønnes nødvendigt. Til dagligt hjælper google translate os når engelsk og dansk ikke slår til.

Det er vigtigt for os, at alle børn og voksne oplever sig som vigtige af fællesskabet i Birkhøj. Vi arbejder derfor med at skabe en forudsigelig og tryk hverdag for alle, hvor hverdagens rutiner er med til at skabe en genkendelig dag for alle børn, uanset om du lige er startet i Birkhøj eller har gået her længe. Således du som barn føler dig tryk og tør give dig i kast med at lære nyt.

Vi tror på at alle gør det godt når de kan, og vi er altid undersøgende på hvilke rammer og vilkår vi tilbyder for, at det enkelte barn sammen med fællesskabet, opnår de bedste muligheder for trivsel, udvikling, læring og dannelse.

Evaluering af forrige periodes pædagogiske læreplan

På baggrund af oplæg fra dagtilbudsleder og faglige fyrtårne, har både medarbejdere og forældrebestyrelsen drøftet analysen af den seneste periodes PEF, som er vores planlægnings- og evaluerings redskab i Furesø samt anden pædagogisk dokumentation. Det har givet anledning til justering af læreplanen. De retningsgivende refleksioner er opdaterede og der er beskrevet nye eksempler på den pædagogiske praksis ind i den pædagogiske læreplan.

Ud fra analysen og drøftelserne har dagtilbudsleder konkluderet følgende om børns oplevelser og hvordan det pædagogiske læringsmiljø indfrier vores pædagogiske læreplan og det pædagogiske grundlag.

Opsamling:

Børns oplevelser og børns perspektiver:

Vores evalueringer viser at børnene trives når deres hverdag er genkendelig. De ved hvad der skal ske og der er gode nærværende kendte voksne. De nye børn føler sig hurtigt som en del af fællesskabet når dagligdagens rutiner og strukturer er de samme.

I vuggestuen bruges en sangkuffert med tydelige konkrete og alle børn viser stor glæde og genkendelighed over kuffertens brug og indhold, der synges med på bedste vis og fagter bruges med stor indlevelse. De kender også rutiner i forhold til mad og de erfarne vuggestue børn er gode rollemodeller med at lære de nye hvordan dagens struktur er. Eksempel ved at hente hagesmække, gå forrest i garderopen og på ture, pege på stolen barnet skal sidde på når der spises og deltage aktivt i dagens aktiviteter.

I børnehaven bruges tavler med enkelte piktogrammer der visualiserer dagens gang. Børnene kender og bruger tavlerne, det skaber forudsigelighed og det opleves at børnene føler sig forberedt på hvad dagen bringer. Alle synges glad og højt med på den samme goddag sang.

Tema og aktiviteter hvor børnene bruger alle sanser vækker stor glæde, eks: krible krable tema hvor der bliver fundet mange forskellige små dyr og studeret, vækker glæde og lyst til at dele oplevelsen med de andre børn og voksne i huset.

Eks. var en børnehavegruppe på tur for at fange frøer og haletudser, de kom hjem med frøer i forskellige størrelser, børnene var meget stolte og viste stolt dyrerne frem for de børn og voksne der ikke var med. De børn der ikke så godt talte dansk viste med kropssprog og fagter hvad de havde fanget, ved at hoppe og sige som en frø og gøre bevægelser som med et fiskenet.

Hvordan har vi indfriet vores pædagogiske læreplan og det pædagogisk grundlag:

Vi er blevet opmærksomme på at vi forsat skal have stor fokus på at skabe lige deltagelses muligheder for alle, uanset om du har gået i dagtilbud længe eller er helt ny i det danske dagtilbudssystem.

I vores årshjul og de planlagte temaer er det vigtigt at vi kommer ud og mærker/sanser det vi vil øve, så alle børn kan skabe mening med aktiviteten.

Det gjorde os ligeledes opmærksomme på at vi lader "klokken" og de voksnes arbejdstider, opvask og andre praktiske opgaver afgøre vores rutiner, frem for det nærværende møde med det enkelte barn og børnegruppen.

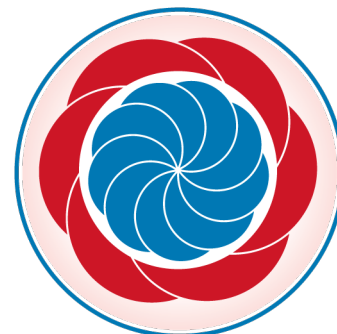
Igennem faglige og reflekterende snakke på afdelingsmøder, stuemøder og p-møder har vi evalueret og talt om hvordan vi organiserer os og hvorfor vi vælger som vi gør.

Vi er i samarbejdet med PPR og pædagogisk konsulent nysgerrige på, hvordan vi kan organisere os på en måde, der skaber mere medbestemmelse/valgmuligheder for børnene, samtidig med at der tages højde for fællesskabet og de vilkår, der er i et dagtilbud for 0-6 år.

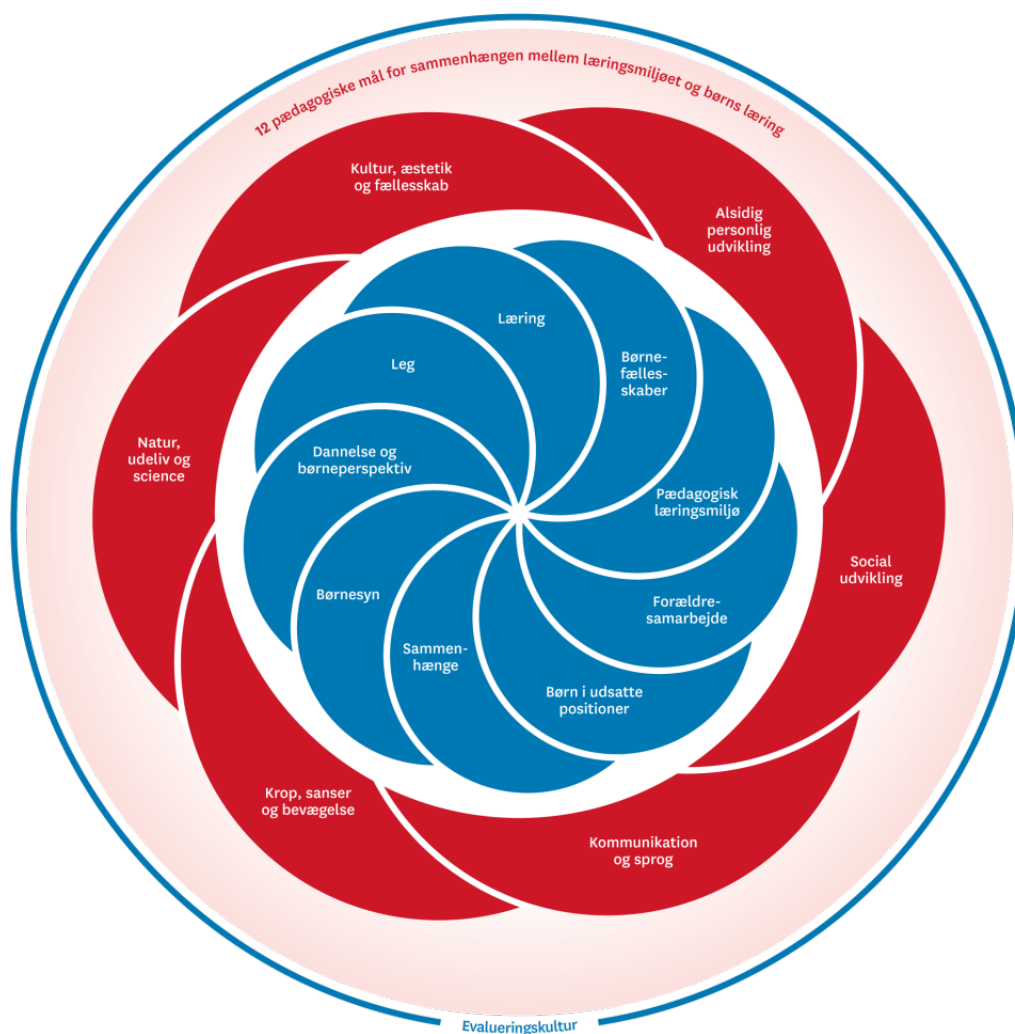
Pædagogisk læreplan

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen Den styrkede pædagogiske læreplan, rammer og indhold.

Læreplanen er et pædagogisk redskab, der via korte, relevante pædagogiske overvejelser, refleksioner og eksempler skal skabe en klar fælles retning for det pædagogiske arbejde. Børnenes perspektiv og børnefællesskabet skal inddrages og læreplanen skal tage højde for den konkrete børnegruppes sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger og behov.

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag, det blå centrum i "blomsten" samt de seks læreplanstemaer, de røde kronblade på "blomsten" og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring. Dagtilbudslederen har ansvaret for at udvikle den omkransende evalueringskultur.

Fælles pædagogisk grundlag

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag. Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14)

De centrale elementer i den styrkede læreplan er:

- ❖ Børnesyn. Det at være barn har værdi i sig selv.
- ❖ Dannelse og børneperspektiv. Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- ❖ Leg. Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- ❖ Læring. Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- ❖ Børnefællesskaber. Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- ❖ Pædagogisk læringsmiljø. Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- ❖ Forældresamarbejde. Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- ❖ Børn i udsatte positioner. Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- ❖ Sammenhæng til børnehaveklassen. Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.

Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.

Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14)

Barnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Barnesyn. Det at være barn har værdi i sig selv. Børn ses som aktive medskabere af egen læring og udvikling i rammer, det pædagogiske personale er ansvarlige for.

Furesø kommunes [Børne- og ungepolitik](#) beskriver de overordnede rammer for:

- Demokrati & Medborgerskab
- Læring & Læringsmiljøer
- Fællesskab & Inklusion
- Forældre & Forældresamarbejde
- Faglig indsats & Sammenhænge
- Den generelle forbyggende indsats

Dannelse og børneperspektiv. Dannelse, ligestilling og demokrati skal medtænkes i det daglige pædagogiske arbejde, så børnene oplever at have indflydelse på udformning af dagligdagen og aktiviteterne uanset baggrund, køn, alder og kultur. Børn i dagtilbud skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.

Furesø Kommune beskriver i det fælles lærings- og dannelsessyn hvordan vi forstår begrebet dannelse og hvordan vi skaber dannelsesmuligheder for børn i dagtilbud, vi siger det kort: ”at blive til nogen i små og store fællesskaber”. [Fælles lærings- og dannelsessyn](#). Dannelsesperspektivet kobler sig til læringsbegrebet og beskriver samspillet mellem barn og dets verden.

Leg. Leg har en værdi i sig selv. Leg er grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling, og legen fremmer blandt andet fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet.

Læring. Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret. Læring i dagtilbud sker i en vekslen mellem blandt andet børneinitierede lege, voksenplanlagte aktiviteter og rutiner.

I Furesø Kommunes fælles lærings- og dannelsessyn beskrives hvordan læring har fokus på de mangfoldige kompetencer børn tilegner sig; personlige, sociale og faglige. I Furesø Kommune vægter vi tre kendetegn for hvad børns udbytte sigter på: engagerede og deltagende; innovative og fejlmodige og ansvarlige og klimabevidste. Vi har fokus på børns progression og på deres nærmeste udviklingszone.

Børnefællesskaber. Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale fastsætter rammerne for. Relationer og venskaber er afgørende og alle børn skal opleve at være en del af fællesskabet. I dagtilbuddenes hverdag skal der være plads til, at det enkelte barn både kan vise initiativ og kan være aktivt deltagende i en balance mellem individ og fællesskab.

Center for Dagtilbud, Skole og Forebyggelse vægter for 0 – 18 års området:

- 1 vision: Alle børn og unge skal trives, udvikle sig og lære ud fra deres individuelle forudsætninger, som en del af sociale fællesskaber – så de bliver livsduelige og får en ungdomsuddannelse.
- 2 grundsyn: En bred fælles forståelse af læring og dannelse som: ”at blive til nogen i små og store fællesskaber”.
- 3 målsætninger: fællesskaber; læring og rammer der understøtter.
- 4 principper: ressourcesyn; udgangspunkt i kontekst; børn og familier skal mødes med en samlet plan samt at stærke fagligheder styrker tværfagligheden.

Under udarbejdelse

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler på hvordan de fem elementer fra det pædagogiske grundlag: Barnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring samt Børnefællesskaber kommer til udtryk i jeres hverdag sammen med børnene. <

Pædagogisk læringsmiljø samt

fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø

Dagtilbud skal hele dagen etablere et pædagogisk læringsmiljø, hvor leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes. Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i arbejdet med pædagogiske læringsmiljøer. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22 -23 og s. 30)

Furesø Kommunes dagtilbud har beskrevet tre læringsrum, hvor vi tænker læring for og med børnene:

- **Rutiner:** fx aflevering og afhentning, af- og påklædning i garderobe og badeværelse, måltider og sove/hvilestunder.
- **Vokseninitierede aktiviteter:** planlagte eller spontane; fx ture, samlinger, rytmik, kreative forløb og sneboldskampe.
- **Børnekulturen:** Det, der foregår i og mellem børnene, hvor leg er et væsentligt element samt de aktiviteter som børnene initierer.

Voksenpositioner: Med fokus på det enkelte barn og børnegruppen som helhed, tages der bevidste valg i måden, der organiseres på. De pædagogiske medarbejdere vurderer hele tiden hvornår de skal **gå foran** børnene, **ved siden af** børnene eller **bagved** børnene, afhængig af barnet, situationen og konteksten.

Dagtilbud arbejder med børns læring over hele dagen og ofte med mange af de 6 læreplanstemaer og elementer fra det pædagogiske grundlag i spil på samme tid. Læring må også ses på tværs af læreplantemaerne: vedholdenhed overfor vanskeligheder, evne til fokusering og koncentration, evne til at samtænke viden og erfaringer og koble på tværs af kontekster, evne til at opsøge relevant hjælp samt at kunne skifte mening og se andres perspektiver; **metalæring**. At blive opmærksom på, hvordan man lærer bedst, foretrukne **læringsstrategi**, sker i alle hverdagslivets situationer. Er det fx ved at øve sig igen og igen, at få instruktion og forklaring af andre eller at se hvordan andre gør og selv prøve, når man er klar.

Under udarbejdelse

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes? Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler på hvordan I udfolder det pædagogiske læringsmiljø i jeres praksis, og hvordan I tænker børnenes perspektiver ind - eksempel på en aktivitet, en

rutinesituation og en børnekultur/leg. Der skal være et eksempel for aldersgruppen 0 – 2 år og et for aldersgruppen 3 – 5 år.<

Samarbejde med forældre

Dagtilbud skal have fokus på, hvordan dagtilbud og forældre kan samarbejde om barnets og børnegruppens trivsel og læring på tværs af dagtilbud og hjem. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24)

Forældresamarbejde sker i mange fora:

- Samarbejder med fokus på forældrenes eget barn, dialoger i hverdagen, forældresamtaler.
- Samarbejder omkring børns hverdag og læring, fx ved formidling ved udstillinger, i INFOBA, AULA
- Forældremøder for hele dagtilbuddet eller mindre grupper af forældre.
- Arrangementer, fx sommerfester, julearrangementer, fællesspisning

Det enkelte dagtilbud skal anvende nogle af de forskellige fora, hvor forældrene kommer i dagtilbuddet, til at sætte børns læring på dagsordenen. Dette kan fx ske, ved at der på forældremøder er et punkt, som handler om, hvad der arbejdes med i dagtilbuddet, og hvordan forældrene kan understøtte barnets læring i hjemmet.

Alle forældre er forskellige, det er dagtilbuddets ansvar at facilitere og rammesætte forældresamarbejdet differentieret og baseret på lokale traditioner, ønsker og den enkelte families behov. Forældresamarbejder skal være tillidsfuldt og konstruktivt.

Vi tilbyder alle nye familier et hjemmebesøg inden barnets første dag i Birkhøj. Vi vægter at hilse på alle og er nysgerrige på den enkeltes families perspektiver og oplevelser med deres eget barn. Vi indkalder til tværfaglige møder(samarbejds møder) bruger altid tolk når der er behov og vi er altid åbne og imødekomende for dialog. Graden af kommunikation kan variere eksempelvis i situationer, hvor der er behov for tværfaglig sparring og andre konkrete pædagogiske tiltag ift. det enkelte barn/familie.

Der er etableret en forældrebestyrelse, som har til formål at bidrage med tiltag og stof til refleksion, som bestyrelsen finder pædagogisk berigende og inspirerende.

Forældre bestyrelsen har forslået at der bliver inviteret til forældre kaffe/te en gang om måneden i Birkhøj, hvor der er tid til at sludre med de andre forældre og børn i Birkhøj.

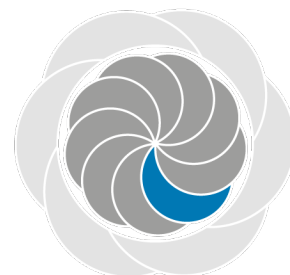
Forældrebestyrelsen står også for den årlige arbejdsdag, hvor forældre og børn er med til at lave meget værdsatte forbedringer og forskønnelse i huset.

I Birkhøj har vi en årlig sommerfest, sidst i August, hvor der altid er en stor og varierende buffet af lækker mad fra mange forskellige verdens hjørner, det giver altid anledning til glæde og gode samtaler.

Forældrebestyrelsen kan også give deres besyv med på de formelle retningslinjer.

Børn i udsatte positioner

Dagtilbud skal reflektere over, hvordan det pædagogiske læringsmiljø organiseres og tilrettelægges, så det også tilgodeser og understøtter børn i udsatte positioners læring. Børn i udsatte positioner kan fx være børn med en svag socioøkonomisk baggrund, børn med en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, børn i risiko for at stå uden for fællesskabet. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26)

Furesø Kommune har opmærksomhed på børns trivsel, udvikling, læring og dannelse. Alle børn skal opleve sig som betydningsfulde og bidragende i fællesskaber og opleve at de har deltagelsesmuligheder. For at sikre dette anvender vi fælles redskaber og metoder.

Furesø Kommunes dagtilbud benytter en model for **Tidlig opsporing**, der systematiserer trivselsarbejdet og har særligt fokus på forældreinddragelse og det tværfaglige samarbejde. Formålet med trivselsvurderinger er tidligt at få øje på børn, der befinder sig i udsatte positioner og som ikke synes at trives i deres hverdag. Hvis et barn ikke trives, inviteres forældrene til dialog, hvor man sammen vurderer hvordan trivslen kan forbedres og hvordan dagtilbud og hjemmet kan justere, for bedre at kunne understøtte børnenes trivsel og udvikling.

Pædagogiske Arbejdsprocesser Furesø, PAF, en analysemodel og en fælles referenceramme for arbejdet med inklusion, kan anvendes for bedre at kunne få øje for sammenhængen mellem et barns trivsel og det pædagogiske læringsmiljø barnet indgår i.

I forhold til det enkelte barn beskrives indsatsen som:

- en **generel indsats**, den indsats, som alle børn behøver for at trives, udvikles, lære og dannes
- en **fokuseret indsats**, der er målrettet og af kortere varighed
- en **særlig indsats**, af længere varighed og involverer ofte fagpersoner udenfor dagtilbuddet, fx logopæd, fysioterapeut, psykolog

Alle børn er unikke og har forskellige forudsætninger. Nogle børn har det ekstra svært og har brug, for en ekstra opmærksomhed og evt. særlig indsats ift. deres udvikling. Det kan både handle om det sproglige, motoriske, fysiske, kognitive, sociale eller andet. Ens for alle børn i Birkhøj er, at de skal føle sig set, hørt, forstået og værdsat. Det skal ske både gennem omsorg, leg, aktiviteter, rutiner og børnefællesskaber, for at børnene herigennem kan trives og udvikle sig.

Personalet er tilgængeligt og i børnehøjde for at fange børnenes interesse og opmærksomhed. I Birkhøj arbejdes der dagligt med at opdele børnene i mindre grupper og fællesskaber, så muligheden for succesoplevelser øges. Der tages altid udgangspunkt i hver enkelt barns ressourcer og nærmeste udviklingszone.

Personalet har ansvaret for at tilrettelægge aktiviteter, læringsmiljøer, legezoner og børnefællesskaber, så børn i udsatte positioner bliver inkluderet i Børnehuset Birkhøj. Vi er derfor

optaget og inspireret af den narrative tilgang, hvor vi er med skabere af og videre udvikler på den positive fortælling omkring barnet og familien.

Vi arbejder med Tidlig Opsporing, hvor hvert barn trivselsvurderes 2 gange årligt. Barnet bliver placeret i enten: Trivsel, Opmærksomhed eller Bekymring. Det sker systematisk og ud fra fastlagte skemaer, så det er samme vurdering for alle børn.

Personalet udarbejder sammen med forældrene til en trivselssamtale omkring barnets udvikling i Birkhøj, en individuel læreplan for de børn, som enten er i Opmærksomhed eller Bekymring. Det er vigtigt for barnets trivsel og udvikling at der er et tæt samarbejde mellem hjemmet og Birkhøj for at støtte barnets udvikling bedst muligt.

Vi har samarbejde med PPR (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning). Der er bl.a. et sparringsteam, bestående af psykolog, talepædagog, socialrådgiver, sundhedsplejerske og en PPR pædagog. De tilbyder råd, vejledning og sparring vedr. aktuelle udfordringer og bekymringer, der måtte være ift. børn i udsatte positioner. Der kan også gives ekstra bevilling af en PPR pædagog i en kortere eller længere periode.

Sammenhænge

Dagtilbud tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til o-klasse. At skabe sammenhæng kan fx handle om at børn i dagtilbud får positive erfaringer med at deltage i fællesskaber, så barnet får positive forventninger til de sociale fællesskaber i skolen. At det pædagogiske læringsmiljø skal have fokus på at understøtte, at børnene tør møde nye udfordringer, fordybe sig, være vedholdende, kunne indgå i et børnefællesskab og tage initiativ til at indgå i relationer. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27)

Furesø Kommune har fokus på at skabe sammenhænge for det enkelte barn omkring alle de overgange børn oplever. I hverdagens overgange mellem dagtilbud og hjem, i opstarten på dagtilbudslivet, overgangen mellem dagpleje eller vuggestue til børnehave, også i det integrerede dagtilbud og endelig overgangen til tidlig fritidsordning, FFO og skole.

I Furesø Kommune benyttes der ved alle børns overgange et [overgangsskema](#). I dette skema uddyber forældre og pædagogiske medarbejdere de opmærksomheder, som det vil være væsentligt, at pædagogiske medarbejdere i det nye tilbud kender til for bedst muligt at støtte det enkelte barn i at anvende sine erfaringer og kompetencer i den nye pædagogiske kontekst. Overgangsskemaet er oversat til flere sprog.

Furesø Kommune har et fælles afsæt for overgangen fra børnehave til skole, der beskriver [principper og procedurer for den gode overgang](#), herunder en overgangskanon. Overgangskanonen skal sikre, at alle børn i Furesø får fælles erfaringer og oplevelser, de kan inddrage i de nye fællesskaber, som de træder ind i ved overgangen fra børnehave til skole og FFO. Derudover indgår dagtilbud, FFO og skole lokale aftaler der understøtter børnene i overgangen og sikrer godt samarbejde mellem medarbejderne.

Dagtilbud skal inddrage forældrebestyrelsen omkring hvordan de kan medvirke til at skabe gode overgange fra hjem til dagtilbud, mellem dagtilbud og fra dagtilbud til FFO/skole.

Furesø Kommune har iværksat en prøvehandling hvor flere dagtilbud tager på hjemmebesøg i familier inden start i dagtilbud. Nogle steder sammen med sundhedsplejen.

Birkhøj tilbyder alle nye børn der skal starte i huset et hjemmebesøg, hvor en pædagog fra den stue barnet skal gå på kommer hjem og besøger barnet hvor det er mest trygt. På disse besøg er der tiat lære barnet og familien at kende, der tales om barnet udvikling, familiens tanker omkring at barnet skal starte i institution og hvordan indkøringen kan foregå, så barnets behov og familiens ønsker tilgodeses bedst muligt.

I det år hvor børnene fylder 6 år, starter storbørns gruppen op i August måned. Storbørns gruppen mødes fast 1 hverdage i ugen, hvor de mødes i fællesrummet fra 9-12. Her arbejdes der med retningslinjer udstukket fra kommunen (overgangskanon), samt storbørns gruppens egne værdier og de værdier, som skolen har udarbejdet sammen med FFO'erne. Der kommer en pædagog fra FFO på besøg flere gange i løbet af efterår og foråret til storbørns gruppen, så de kan lære hinanden at kende. Så børnene oplever at genkende en pædagog når de skal starte i FFO. Storbørns gruppen besøger også FFO'erne i løbet af det tidlige forår, så børnene kan blive vant til de nye omgivelser, men også for at børnene kan få opklaret relevante spørgsmål omkring FFO start, såsom hvor findes toiletterne, hvor er legetøjet, hvor skal mit tøj være m.m.

Inddragelse af lokalsamfundet

I den pædagogiske læreplan skal dagtilbuddet overveje, hvordan lokalsamfundet i form af fx biblioteker, museer, idrætsstilbud og -faciliteter, plejehjem, erhvervsliv mv. kan inddrages med henblik på at styrke dagtilbuddets pædagogiske læringsmiljø. Dagtilbud kan invitere ældre medborgere, skolebørn eller andre frivillige i lokalsamfundet, der ønsker at bidrage med en særlig viden eller interesse inden for eksempelvis natur, sport, musik, sundhed eller håndværk. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29)

I Furesø Kommune er der mange muligheder for at inddrage lokalsamfundet, fx Skolelandbruget, Hjortøgaard, biblioteker, idrætsfaciliteter, legepladser, Musikskolen, plejehjem, museer og mange muligheder for at udnytte forskellige naturområder, skov, sø, landbrug til forskellige pædagogiske aktiviteter.

Dagtilbud skal inddrage forældrebestyrelsen omkring hvordan de kan medvirke til at bringe ressourcer i lokalområdet i spil.

I Birkhøj benytter vi vores lokalmiljø som inspiration til aktiviteter. Vi har mange nærliggende legepladser med forskellige motoriske sværhedsgrader. I Farum kulturhus besøger vi bibliotek og biograf. Tillige kan frokosten, der er forbundet til disse aktiviteter, passende indtages på "kulturtorvet". Vi besøger også skolelandbruget, hvor det er muligt at komme helt tæt på dyrene og endda klappe nogle af dem. Her er det

også muligt at indtage madpakken. Nabogrunden huser også dyr, som ponyer, heste, kaniner og marsvin, dette beriger os med muligheden for at komme helt tæt på dyrene og til en snak om dyrenes levevis.

De seks læreplanstemaer

Til hvert af de seks læreplanstemaer er udarbejdet to overordnede mål. Den pædagogiske læreplan beskriver hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børn læring indenfor og på tværs af de seks læreplanstemaer.

Til hvert læreplanstema præsenterer vi eksempler på hvordan vores pædagogiske læringsmiljø dels understøtter de to mål til det enkelte tema, hvordan det relaterer sig til det pædagogiske grundlag og endelig hvordan det ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Alsidig personlig udvikling

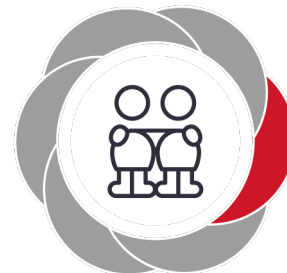
Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod, vedholdenhed og kompetencer til deltagelse. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37)

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

0-2 år: Omsorg og nærvær er omdrejningspunktet for de mindste børn. De lærer om følelser, selvværd, robusthed og livsduelighed. Det gør de bl.a. ved at blive opmuntret til og bekræftet i evnen og troen på selv at kunne mestre små opgaver. Det kan fx være ved at tage tøj af og på selv, at hælde vand op til måltider og selv tage mad op på tallerkenen. De guides også i at sige fra og spørge om hjælp. De guides i at udføre håndvask på egen hånd, siddestillet med læring om vigtigheden af håndvask. Børnene opmuntres til at gå på toilettet og sidenhen at smide bleen inden opstart i børnehaven.

3-6 år: I børnehaven udfører børnene mange af de samme rutiner som i vuggestuen, men øver sig i at gøre tingene gruppevis og uden at miste fokus. Derudover gælder det for de større børn, at de lærer at yde hjælp til de mindre børn der fx er udfordret ift. af- og påklædning og i at gå ned ad trappen med én i hånden. De bliver givet små opgaver som at færdes rundt i huset med et bestemt mål for øje, fx at hente en kop i køkkenet, gå ned i garderoben og hent dine sutsko og lign. Denne aldersgruppe lærer at supplere de daglige rutiner med personlige indspark og nye/anderledes initiativer.

Social udvikling

Udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed. Dagtilbud skal ikke kun bidrage til at udvikle børns selvstændighed og evne til medbestemmelse men også deres forståelse for, indlevelse i og solidarisk handlen i forhold til andre. Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39 og Masteren til en styrket pædagogisk læreplan)

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

0-2 år: Stuerne er delt op i grupper med 9 børn på hver stue. Vuggestuen praktiserer, at dele gruppen på 10 børn op i mindre grupper, og øve socialisering i en konkret samlingsstund for hele stuen og i mindre grupper, hvor der tilbydes henholdsvis udendørs aktiviteter, gulvaktiviteter og bordaktiviteter. Mindre grupper giver større mulighed for at den enkelte pædagog kan være medformidler og fortolker af sociale spilleregler, såsom afkodning og aflæsning i den pågældende aktivitet/leg imellem børnene. Det giver ro og tid til fordybelse og giver et kontinuerlig indblik og dermed udgangspunkt for et videre pædagogisk arbejde, ift. det enkelte barns nærmeste udviklingszone.

3-6 år: Børnehaven er delt op i grupper med ca. 17 børn på hver stue. Der praktiseres ud fra et princip om, at alle skal tilhøre et fælleskab og gives muligheden for at spejle sig i jævnaldrende. En stor del af dagen leger børn i mindre grupper, og der er et kontinuerligt behov for guidning og formidling fra en voksen for at kunne bevare og videreudvikle på leg og fælleskab. De voksne optræder som medaktører i rolleleg, ved bordaktiviteter som facilitator, tillige i sammenhænge hvor hele stuen er samlet omkring en enkelt aktivitet. De voksne optræder som inspirationskilde og som visuel og sproglig formidler i læringsprocessen omkring at tage del i et fælleskab.

Praksisfortælling om social udvikling:

Muhammed er næsten 3 år og kan ikke sove til middag. Han kommer ind på stuen, hvor han er det eneste barn, som er oppe og det var alligevel rigtigt kedeligt. Pædagogen fik arrangeret, at han måtte komme på legepladsen med børnehaven. Da Muhammed hører det, tager han et stort hop ud af døren fra stuen, med et fantastisk ”juuuu” og armene højt i vejret.

Kommunikation og sprog

Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale. Læringsmiljøet skal understøtte børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. De pædagogiske medarbejdere er sproglige rollemodeller for børnene, og børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41)

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Alle børn er unikke og har forskellige forudsætninger som skal tilgodeses, så de kan trives, lære og udvikle sig. I Birkhøj arbejder vi med læringsmiljøer som er inspireret af PPR pædagog Hanne Janum. Hver stue i Birkhøj har haft besøg af Hanne Janum. Vi er blevet inspireret til hvordan vi bedst mulig kan indrette stuerne med legezoner, så det skaber gode læringsmiljøer både i forhold til voksenpositioner og i forhold til leg, sprog og motorik. Børnene i Birkhøj har stor gavn af vores legezoner, så de kan se ”her” leger man køkken, ”her” leger man med biler, ”her” læser man bøger med mere. Med legezoner kan de også bedre fordybe sig i sine lege. I Birkhøj er voksenpositioner også en vigtig del i forhold børnenes læring og udvikling når det gælder rutiner, aktiviteter og i børnekulturen. Det betyder at vi voksne er der hvor børnene er og at vi fx guider børnene i deres leg, i de sociale relationer, i de daglige rutiner og får sat ord på det vi gør og det de skal og at vi får en dialog i gang med børnene fx ved spising så de får udviklet sproget.

Praksisfortælling 0 –2 år: Man har på en stue valgt at omrokerer nogle af børnene ved spising, for at give lidt plads til et barn som ikke siger noget. Ved det ene bord sidder der kun 3 børn, hvor Emil på 2 år har fået plads. Emil kan godt være genert og ikke sige noget, som fx i ikke at give udtryk for hvad han vil have. Til frokost: Pædagogen Trine sætter maden på bordet som børnene selv skal tage op på deres tallerkner. Trine sætter sig ned ved siden af Emil. Hun begynder at snakke med børnene om hvad de skal have at spise og sender skålen først hen til Mia. Emil begynder at gentage ordene efter Trine og Emil siger lige pludselig

“min tur mad “ Pædagogen siger til Emil, om lidt er det din tur, først er det Mias tur, og så er det Emils tur bagefter. Emil siger så mere vand. Trine siger til Emil “ du vil gerne have noget vand” “ Emil du kan selv prøve at hælde op” Emil nikker.

3-6 år: Børnene tales med og deres handlinger italesættes dagen igennem. Eftersom de voksne positionerer sig i henholdsvis legezoner og bordaktiviteter, praktiserer personalet at formulere og formidle understøttende til de pågældende aktiviteter. Det kan være lige fra, hvordan brikkerne skal stykkes sammen på et puslespil, til hvilken ret der skal tilberedes i køkkenkroen. I det sociale samspil er kommunikation og sprog samt at kunne afkode andres kropssprog alfa og omega ift. At skabe en konstruktiv leg og fællesskab. Den voksnes fornemmeste rolle er at bringe flere ord og længere sætninger i spil. Der vælges ord og formuleringer, der giver mening for den situation, som børnene befinder sig i. Børnene lærer at omgås hinanden i kraft af sproglige værktøjer, som de har hørt og fået formidlet mange gange og i mange forskellige sammenhænge. Vi bestræber os på at lære børnene, at de via kommunikation kan italesætte nye handlemuligheder, og dermed udvikle deres evne til at administrere en leg gennem forhandling og kompromiser på egen hånd.

Krop, sanser og bevægelse

Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel. Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42)

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Under udarbejdelse

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

Natur, udeliv og science

Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension. Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44 - 45)

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Under udarbejdelse

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet. Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46)

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

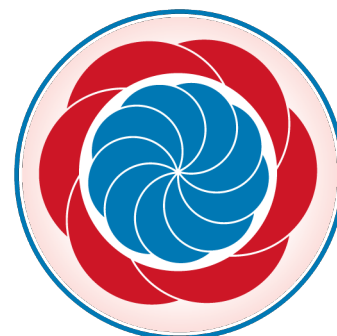
Under udarbejdelse

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

Evalueringskultur

Dagtilbudslederen har ansvar for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Dokumentationen anvendes i løbende evalueringer, som led i en evalueringskultur, der udvikler og kvalificerer det pædagogiske læringsmiljø. Mindst hvert andet år evalueres den pædagogiske læreplan med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen offentliggøres. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51)

Sådan beskriver Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, opgaven omkring evaluering i dagtilbud. Der bliver slået fast, at den pædagogiske dokumentation skal bruges til at udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø for derigennem, at øge børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den løbende evaluering er et redskab for de pædagogiske medarbejdere og indgår i en evalueringskultur. Dagtilbuddets læreplan skal evalueres hvert 2. år og skal beskrive sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evaluering, kriterier og komplekse sammenhænge

Evaluering er et redskab der kan bidrage til at vurdere, udvikle og kvalificere pædagogisk praksis. At evaluere eller at vurdere et pædagogisk læringsmiljø kræver dialoger om hvad der er god kvalitet i læringsmiljøet og hvordan det gode pædagogiske læringsmiljø har betydning for børnene. Dialoger om kvalitet af pædagogisk praksis er vigtige og medvirker til, at gøre kriterier for evalueringer tydelige. Kvalitet forstået som hvad børnene skal have med sig og hvordan læringsmiljøet skal tilrettelægges, så det understøtter bedst muligt Disse dialoger foregår blandt de pædagogiske medarbejdere og involverer dagtilbuddets forældrebestyrelse. De pædagogiske medarbejdere tilrettelægger det pædagogiske læringsmiljø efter de antagelser de har om, på hvilke måder læringsmiljøet bidrager til børns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Dialoger om pædagogisk praksis skaber mulighed for refleksion og læring om egen praksis og mulighed for at justere denne. De pædagogiske medarbejdere vil opleve sådanne dialoger som meningsfulde måder at anvende evalueringer på.

Pædagogiske medarbejdere skal træffe mange vurderinger, beslutninger og handlinger i løbet af en dag. Mange handlinger sker hurtigt og baserer sig på de pædagogiske medarbejders professionelle dømmekraft; en erfaringsbaseret fornemmelse for hvad der sker og hvad der er vigtigst. I situationen kan der altid handles anderledes og refleksion over praksis er derfor central. I nuet er der sjældent tid og rum for refleksion, drøftelser og refleksion må ske efterfølgende og skal dokumenteres, fx noteres, for at kunne indgå i en senere systematisk evaluering og kunne give støtte til forandringer af handlinger og praksis. Pædagogisk praksis udfolder sig i komplekse processer, hvor både børn og voksne har intentioner med de handlinger og interaktioner der finder sted. I pædagogisk praksis er der ikke er entydighed mellem indsats og resultat; konteksten og de konkrete menneskers handlinger og beslutninger har betydning for hvad der sker i samspillet. Evalueringer af pædagogisk praksis skal kunne rumme denne kompleksitet. Når man

evaluerer, sætter man særligt lys på en del af det pædagogiske læringsmiljø, velvidende at man ikke kan indfange alt det, børn oplever over hele dagen. De pædagogiske medarbejdere udvælger altså et særligt fokus for evalueringen af det pædagogiske læringsmiljø. Dette fokus beskrives i det didaktiske redskab, PEF, planlægning og evaluering i Furesø, se mere på nedenfor.

Evaluering; kultur, kompetence og kapacitet

Den styrkede pædagogiske læreplan fremhæver, at dagtilbudslederen er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet. En evalueringskultur forstås vi som en sammenhængende tilgang til evaluering og praksis, hvor evalueringer bidrager til udvikling af kvaliteten af den professionelle praksis. En evalueringskultur kræver at dagtilbuddet har udviklet evalueringskapaciteter.

Evalueringskapaciteter forstået som, at arbejde reflektivt med egen evalueringspraksis med henblik på, at blive bedre til at evaluere, til at anvende og omsætte evalueringer til et løft den pædagogiske kvalitet. Struktur og organisering af de pædagogiske medarbejders arbejde med didaktik; med planlægning, dokumentation og evaluering af pædagogisk praksis samt parathed og kompetence til sammen at reflektere over hinandens praksis og til at ændre denne, styrker en evalueringskultur. For at understøtte dagtilbuddenes arbejde med at opbygge en evalueringskultur anvender Furesø Kommune nogle fælles redskaber.

Fælles redskaber i Furesø Kommune

Furesø Kommunes dagtilbud anvender PEF som didaktisk redskab. Her planlægger, analyserer, udvikler, dokumenterer og evaluerer de pædagogiske medarbejdere igangværende pædagogiske forløb, rutinesituationer samt børnekulturen. PEF understøtter den løbende systematiske evaluering. Dokumentation der indgår i evalueringer, kan antage mange former: Interviews af børn, læringsfortællinger, fotos, børns tegninger, video, observationer, udstillinger, relations skemaer; barn-barn eller barn-voksen, logbøger eller skemaer til registrering.

Furesø Kommune understøtter arbejdet med den styrkede pædagogiske læreplan med Læringslaboratorier. I læringslaboratorierne mødes dagtilbudsledere og faglige fyrtårne som sammen udvikler, sparrer og henter ny inspiration og viden til det fortsatte arbejde med den pædagogiske læreplan. På læringslaboratorier sker videndeling, indhentning af ny viden og inspiration, planlægning af nye prøvehandlinger. Læringslaboratorierne veksler mellem debatter, sparring, reflektive teams og faglige input mv.

Til pædagogisk tilsyn er Furesø Kommune inspireret af KIDS, et redskab til Kvalitetsudvikling I Dagtilbud, KIDS ligger tæt op af det pædagogiske grundlag og de 12 mål der vedrører de 6 læreplanstemaer. KIDS anvendes af dagtilbud til inspiration til udvikling af kvaliteten af deres pædagogiske praksis. I de systematiske evalueringer kan dagtilbud med fordel hente inspiration i KIDS og i anbefalinger fra tilsyn.

Hverdagsevaluering, løbende systematisk evaluering og evaluering hvert 2. år

I Den styrkede læreplan er det beskrevet hvordan dagtilbud løbende skal evaluere på hvilke måder læringsmiljøet understøtter børns trivsel, læring, udvikling og dannelse samt at dagtilbuddets læreplan skal evalueres hvert 2. år.

Disse 3 niveauer søger vi koblet sammen, således at hverdagsevalueringer giver input til den løbende systematiske evaluering, der har PEF som omdrejningspunkt og endelig den evaluering af dagtilbuddets pædagogiske læreplan der finder sted hvert 2. år.

Tre niveauer af evalueringer, der bidrager og kvalificerer hinanden, indgår i arbejdet med læreplanen.

Hverdagsevalueringer

Hverdagsevalueringer er de uformelle og spontane refleksioner om evaluering som de pædagogiske medarbejdere gør sig, når de holder pause, har sovetime eller er på vej hjem fra arbejde. Disse evalueringer rummer vigtige observationer og refleksioner og kan bidrage til de løbende systematiske evalueringer af pædagogiske forløb og af det pædagogiske læringsmiljø. For at fastholde hverdagsevalueringerne gør de pædagogiske medarbejdere noter ud fra spørgsmål på trykte post-its:

- Hvad forløb godt?
- Hvad blev jeg opmærksom på?
- Hvilke intentioner havde børn/voksne?
- Hvad fik børn/voksne ud af forløbet?

Løbende og systematiske evalueringer

Noter fra hverdagsevalueringer indgår i de løbende og systematiske evalueringer som PEF understøtter. Rammer og struktur for de systematiske evalueringer skaber dagtilbudslederen lokalt. De systematiske evalueringer finder sted på møder hvor relevante pædagogiske medarbejdere deltager. PEF er rammen for indsamling af data og pædagogisk dokumentation og kobler hverdagsevalueringer med løbende systematiske evalueringer.

PEF rummer en spørgeguide der understøtter analysen af praksis:

- Børns udbytte ifht. beskrevne mål og det pædagogiske grundlag
- Børns oplevelser og børns perspektiv
- Hvad viser forløbet om vores refleksioner om valg af indsatser?
- Hvad viser evalueringen af nyt, overraskende og spændende?
- Hvad har vi voksne lært?
- Hvad vil vi vide mere om?
- Hvad tager vi med til næste forløb?

Dagtilbudslederen understøtter at den systematiske evaluering anvender dialogmetoder der bringer flere perspektiver frem og som fremmer udvikling af nye forståelser og ideer.

I processen med løbende og systematiske evalueringer kan dagtilbud arbejde med flere lyttepositioner. Udpegede pædagogiske medarbejdere holder særligt øje for:

- Børneperspektiv i forløbene
- Guldkorn der rummer vigtig viden og læring
- Det der er vigtigt at formidle og dele viden omkring
- Hvilke begrænsninger eller udgrænsninger børnene møder i forløbet

De opmærksomheder som medarbejderne fra forskellige lyttepositioner får, indgår i dialogerne.

Evaluering af læreplanen hvert 2. år

Dagtilbudsloven fremhæver: at lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen af den pædagogiske læreplan hvert 2. år.

PEF samt anden pædagogisk dokumentation udgør det materiale som evalueringen foretages ud fra. anbefalinger fra tilsynsrapporter medtænkes i evalueringen.

Processen for evalueringen er at dagtilbudsleder og medarbejdere, faglige fyrtårne laver oplæg til evalueringen og opfølgningen på arbejdet med den pædagogiske læreplan. Derefter inddrages den samlede medarbejdergruppe der kommer med input og siden skal forældrebestyrelsen inddrages i en drøftelse og har mulighed for at komme med input og forslag. Dagtilbudsleder har det endelige ansvar for den pædagogiske læreplan.

Evalueringen hvert 2. år tager form af en metaevaluering. En sammenfatning og en analyse af evalueringer fra PEF som er udarbejdet i perioden samt evt. anden pædagogisk dokumentation.

Fra disse PEF hentes informationer fra rubrikkerne:

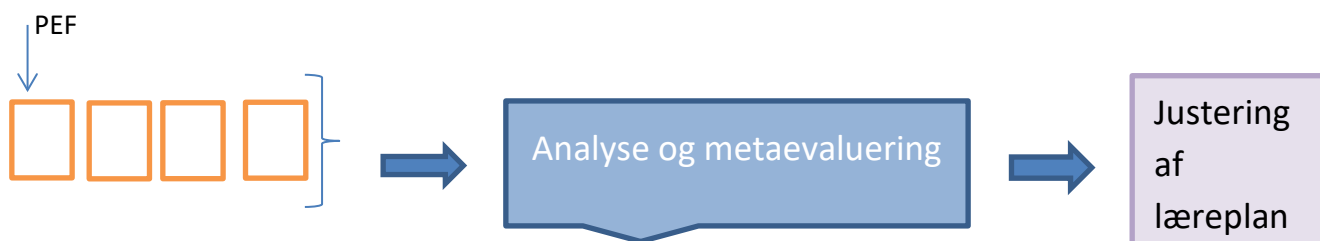
- Refleksion 1
- Børns oplevelser og børns perspektiv
- Refleksion 2
- Hvad tager vi med os

Der kigges på temaer der går på tværs: sammenhænge, tegn og mønstre eller noget der ikke er medtaget.

Vigtige spørgsmål er:

- Hvilken ny læring, erkendelse er gjort, hvor er der noget dagtilbuddet skal arbejde videre med
- Får I realiseret det pædagogiske grundlag tilstrækkeligt?
- Er jeres mål gode at evaluere på, er der forskel på mål for børn i vuggestue og børnehave?
- Har I fundet gode måder at få øje for børnenes perspektiver på?
- Er der et pædagogisk tema I har brug for at indhente mere viden omkring?
- Hvor er der noget i jeres pædagogiske læreplan I vil justere, fx korte retningsgivende refleksioner eller eksempler der bedre beskriver den pædagogiske praksis I tilbyder børnene

Oversigt over evalueringen hvert 2. år:

Hvordan vil vi sikre at hverdagevalueringer tilfører vigtig viden til de løbende og systematiske evalueringer, af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og så børnenes udbytte?

Hvordan udvikler vi evalueringskapaciteter, hvor har vi særligt behov? Og hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv. I kan også beskrive hvilket fokus I har lagt i jeres arbejde med at udvide jeres evalueringskapacitet og hvordan I arbejder med det?

Under udarbejdelse

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Her kan I fx kort beskrive, hvilke tanker I gør jer for arbejdet med en metaevaluering og hvordan I vil involvere forældrebestyrelsen..

>Skriv her.<

Links:

Furesø Kommunes Børne- og Ungepolitik: [Børne- og ungepolitik](#)

Fortsat fremgang for Furesø, Byrådet mål for 2019 – 2020: [Fortsat fremgang](#) Vision 2030: [Vision 2030](#)

Fælles læringssyn 0 – 18 år: [Det fælles læringssyn](#)

Oplæg om dannesperspektiv til dannelsesrejsen, under udarbejdelse

Styrket pædagogisk læreplan, rammer og indhold, EMU [EMU: Den styrkede pædagogiske læreplan](#)

FN's børnekonvention: [Unicef, børnekonventionen](#)

Dagtilbudsloven: [Dagtilbudsloven](#)

